

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ГО МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНА ОСВІТА
НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції

«ГУМАНІТАРНІ ВИМІРИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ»

17-18 травня 2018 року

м. Київ

*Вид-во НМУ імені О.О. Богомольця
Київ – 2018*

світоглядно-культурний рівень є достатньо обмежений, гуманістичні цінності, норми та ідеали є лише красивими але незрозумілими словами, а її свідомість зорієнтована не на допомогу ближньому, а на отримання вигоди, — жаль, справжнього лікаря-професіонала з неї не виjde.

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА СПАДЩИНА ВЧЕНИХ ЛІКАРІВ ЯК СИСТЕМНИЙ ЕЛЕМЕНТ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

О.В. Уваркіна

доктор філософських наук, професор,

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, Україна, м. Київ

Актуальність збереження педагогічної спадщини відомих лікарів, які присвятили своє життя навчанню майбутніх фахівців у галузі охорони здоров'я, стає пріоритетним завданням всієї медичної спільноти. Сучасне суспільство охопила загальна інформатизація, перехід на цифрові засоби збереження інформації, використання інтерактивних технологій навчання і пошук нових форм та методів медичних досліджень і практик. Впровадження у вітчизняну систему освіти компетентісного підходу ще більш вплинуло на активізацію тріади «знання-уміння-навички» у підготовці лікаря і фармацевта. Законодавство України чітко визначило, що компетентності — «динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних, громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти» [1].

Інноваційністю компетентісного підходу в українській освіті є формування професійних загальногуманітарних компетентностей, які надають молодій людині «можливості орієнтуватися у сучасному суспільстві, інформаційному просторі, швидкоплинному розвитку праці», а також сприяють «інтелектуальному та культурному розвитку особистості, формуванню в неї здатності швидко реагувати на запити часу» [2, с. 6]. Але професійна медична освіта фахівця третього тисячоліття потребує не тільки розширення способів реагування на нові виклики фахової медичної підготовки в умовах компетентісного підходу, а і має зберігати нерозривний органічний зв'язок фундаментальних теоретичних знань попередніх поколінь та їх досвід у практичній медицині протягом всієї професійної діяльності.

Майбутнім фахівцям у галузі охорони здоров'я сьогодні доступні новітні технології отримання медичних знань, впроваджуються сучасні симуляційні методи формування умінь і набуття практичних навичок, а також надається можливість обміну досвідом з іншими фахівцями світової медичної спільноти завдяки глобалізації освітньої мобільності. Але вивчення науково-педагогічної спадщини може відкрити нові сторінки вітчизняної медичної науки, зберегти її національну ідентичність і дати відповіді на актуальні питання сучасності.

Тому метою вивчення науково-педагогічної спадщини української медицини є, по-перше, її збереження для майбутніх поколінь лікарів, а по-друге, показати її унікальні розробки, які мають свою актуальність в сучасній медичній освіті в умовах впровадження компетентісного підходу.

Аналіз джерельної бази дослідження показав, що проблемою вивчення науково-педагогічної спадщини вічених лікарів і фармацевтів займаються сучасні викладачі історії медицини (Я.Ганіткевич, О.Голяченко, О.Г.Григола, Л.Ф. Луцик, В.Р. Малюта, В.І Мельник, Т.С. Сорокіна та ін.), а також співробітники Національного музею медицини і Національної наукової медичної бібліотеки. Завдяки їх праці зі збереження архівних фондів, публікаціям та організації конференцій і семінарів, які присвячені українській медичній спадщині, наша наукова спільнота зберегла їх і може використовувати для формування професійних компетентностей сучасного студентства.

Наприклад, блискуча монографія відомого професора, патологоанатома Михайла Костянтиновича Далея (1901—1984), яка вийшла у 1947 році «М.І. Пирогов, його патологоанатомічні спостереження та дослідження» була не тільки глибоким науковим дослідженням лікарської діяльності відомого хірурга, але й достатньо детальним аналізом його лекцій, розкриттям багатства їх змісту, організації педагогічного процесу та унікального чутливого і доброзичливого відношення М.І. Пирогова до слухачів. Зміст цієї роботи професора М.К. Далея актуальним і сьогодні для молодих викладачів та майбутніх лікарів.

Для майбутніх медичних фахівців може бути цікавим ще одна робота М.К. Далея «Клініко-патологоанатомічний аналіз лікарської діагностики». Цей навчальний посібник вийшов в 1949 році і був дуже популярним серед патологоанатомів і клініцистів через представлений порівняльний аналіз клініко-діагностичних помилок і порівняльну оцінку клінічних діагнозів у змісті роботи.

Значний вклад у розвиток української медицини і освіти був зроблений завдяки наполегливості, науковому авторитету і особистим якостям професора, офтальмолога, члена Співки київських лікарів, першого ректора Клінічного інституту для удосконалення лікарів (нині НМАПО імені П.Л. Шупика) Михайла Андрійовича Левитського, який започаткував викладання офтальмології українською мовою та розробив українську термінологію у цій галузі. Не менш цікавим для сучасних порівняльних досліджень у питаннях реформування медичної галузі в Україні може бути і робота М.А. Левитського «До питання про реформу медичної освіти», яка вийшла у Києві в 1926 році, і в якій вчений пропонує свій погляд на процеси реформування системи медичної освіти того часу.

Отже, українська науково-педагогічна спадщина має ще багато «білях плям», які необхідно вивчити, зберегти і донести до молодого покоління як необхідний елемент формування професійних та загальногуманітарних компетентностей.

Використана література

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua>
2. Компетентісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освіти і політики / Під заг. ред. О.В. Овчарук. — К.: «К.І.С.», 2004. — 112 с.